

ZARZĄDZENIE

Dnia 7 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **A.S.**

skazanego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

w związku z pismami: skazanego z dnia 5 marca 2025 r., uzupełnionego pismem z dnia 30 lipca 2025 r., a także jego obrońcy z dnia 3 października 2025 r. w przedmiocie wznowienia postępowania sądowego

zarządza:

- 1. na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. odmówić przyjęcia wniosku skazanego A.S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20 w oparciu o przesłankę określoną w art. 540 § 3 k.p.k., z uwagi na nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie braku formalnego polegającego na jego sporządzeniu i podpisaniu przez adwokata lub radcę prawnego;**
- 2. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. a *contrario* stwierdzić brak podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy postępowania o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20;**
- 3. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. a *contrario* stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt II KK 323/21;**

4. odpis zarządzenia doręczyć skazanemu i jego obrońcy z pouczeniem o prawie do złożenia zażalenia do Sądu Najwyższego na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 w terminie zawitym 7 dni od daty doręczenia odpisu zarządzenia;
5. zwrócić skazanemu uiszczoną opłatę w kwocie 150 zł;
6. określić numer sprawy jako załatwionej w inny sposób.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 5 marca 2025 r. skazany A.S. zwrócił się „w trybie art. 540 § k.p.k. w zw. z art. 542 § k.p.k. w zw. z art. 9 k.p.k.” o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 16 marca 2020 r., sygn. akt II K 44/18. Z uzasadnienia pisma wynikało, że w sądach obu instancji, a także w Sądzie Najwyższym rozpoznającym kasację, orzekali sędziowie wskazani „niezgodnie z art. 45 Konstytucji RP, art. 47 Karty praw podstawowych a przede wszystkim art. 6 ust. 1 ETPCz”. Skazany powołał się przy tym na wyrok ETPCz „z dnia 04.04.2019 r. (...) w sprawie Chajm i Przywieciełski”, który mimo, że nie miał charakteru wyroku pilotażowego, to winien mieć zastosowanie w jego sprawie. Jednocześnie w swym piśmie wskazywał na powołanie X.Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co jego zdaniem skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (k. 3-5 akt SN).

Zarządzeniem z dnia 23 lipca 2025 r. wezwano skazanego do sprecyzowania, czy jego pismo stanowi sygnalizację potrzeby wznowienia z urzędu postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20 w związku z nienależytą obsadą sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), czy także wniosek o wznowienie postępowania na

podstawie art. 540 § 3 k.p.k., który objęty jest przymusem adwokacko-radcowskim (k. 12-13 akt SN).

W odpowiedzi z dnia 30 lipca 2025 r. A.S. wskazał, że jego pismo stanowi wniosek o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. i poinformował, że jego obrońcą w niniejszej sprawie jest adw. R.K., którego należy informować o konieczności podjęcia dalszych czynności (k. 14 akt SN). Ww. adwokat zgłosił się do niniejszego postępowania pismem z dnia 22 sierpnia 2025 r., do którego załączył upoważnienie do obrony (k. 19-20 akt SN).

Zarządzeniem z dnia 22 września 2025 r., na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 2 k.p.k. wezwano A.S. do usunięcia w terminie 7 dni braków formalnych wniosku z dnia 5 marca 2025 r. o wznowienie postępowania poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku przez adwokata lub radcę prawnego (art. 545 § 2 k.p.k.) oraz uiszczenie opłaty w kwocie 150 zł pod rygorem odmowy przyjęcia jego osobistego wniosku (k. 24 akt SN). Skazany odebrał powyższe zarządzenie w dniu 25 września 2025 r. (k. 39 akt SN), a jego obrońca w dniu 26 września 2025 r. (k. 28 akt SN).

W dniu 7 października 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego – adw. R.K. nadane w placówce pocztowej w dniu 3 października 2025 r., w którym autor wnosi o „wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z 16 marca 2020 r. w sprawie II K 44/18, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. w sprawie II AKa 196/20 [w celu dokonania weryfikacji prawidłowości obsadzenia składu Sądów rozpatrujących sprawę na poszczególnych etapach]”, a także „przeprowadzenie czynności sprawdzających dotyczących członków składu sędziowskiego w sprawach II KK 323/21 (Sygn. Sądu Najwyższego), II AKa 196/20 (Sygn. Sądu Apelacyjnego w Łodzi) w celu weryfikacji czy zostały one prawidłowo obsadzone” oraz wstrzymanie wykonania wyroku objętego wnioskiem wobec A.S. (k. 33-36 akt SN). Z uzasadnienia pisma wynika, że zastrzeżenia obrońcy dotyczą sędziego X.Y. orzekającego w sądzie drugiej instancji oraz SSN M.M. rozpoznającego kasację w tej sprawie. Wątpliwości co do zagwarantowania skazanemu prawa do sądu wynikają z faktu powołania ww. sędziów „na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, która funkcjonowała m.in. w

ramach Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”, co skutkuje zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. obrońca skazanego powołał się również na „rozwojową w tej chwili sytuację uznawania wyroków Sądów wadliwie obsadzonych za „niebyłe”, która zaowocowała uchwałą Sądu Najwyższego w sprawie III UZP 4/25”, a także wyrok TSUE w sprawie C-225/22 oraz postanowienie SN z dnia 8 sierpnia 2023 r. w sprawie III KK 22/23. Do pisma złożono dowód uiszczenia opłaty w kwocie 150 zł (k. 37 akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie należy podkreślić, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Nie przekreśla to możliwości wykorzystania inicjatywy stron w celu skorygowania rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Nie jest to jednak wniosek o wznowienie, a sygnalizacja konieczności dokonania czynności z urzędu, o której mowa w art. 9 § 2 k.p.k. Taka inicjatywa nie jest objęta przymusem adwokacko-radcowskim i nie wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty. Inna sytuacja ma miejsce wówczas, gdy strona domaga się wznowienia postępowania w oparciu o jedną z przesłanek określonych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. bądź art. 540b k.p.k., co może nastąpić wyłącznie na wniosek. W takim przypadku zgodnie z art. 545 § 2 k.p.k. wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata, radcę prawnego albo radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto w myśl art. 15 ust. 1 pkt 10 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych winien zostać opłacony.

W przedmiotowej sprawie wezwaniem zarządzeniem z dnia 22 września 2025 r. do uzupełnienia braków osobistego wniosku skazanego z dnia 5 marca 2025 r. o wznowienie postępowania poprzez jego sporządzenie i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego oraz uiszczenie opłaty w kwocie 150 zł, związane było ze stanowiskiem A.S., iż jego pismo stanowi wniosek o wznowienie postępowania w oparciu o treść art. 540 § 3 k.p.k. Rzecz jednak w tym, że obrońca skazanego w piśmie z dnia 3 października 2025 r., nadesłanym w odpowiedzi na ww.

zarządzenie, nie domaga się wznowienia postępowania na tej podstawie, a jedynie sygnalizuje konieczność takiego działania z urzędu. Tym samym brak formalny osobistego wniosku skazanego z dnia 5 marca 2025 r. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20 w oparciu o przesłankę określoną w art. 540 § 3 k.p.k., nie został uzupełniony. Stąd też na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. należało odmówić jego przyjęcia. Konsekwencją takiego postąpienia był zwrot skazanemu uiszczonej opłaty w kwocie 150 zł (pkt 4 niniejszego zarządzenia). Sygnalizacja wznowienia z urzędu nie podlega bowiem opłacie.

Przechodząc do wyjaśnienia motywów rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 niniejszego zarządzenia zauważyć należy, że obrońca skazanego zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. upatruje w zasiadaniu w składzie orzekającym w sądzie odwoławczym X.Y., który – jego zdaniem – został powołany na urząd sędziego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Rzecz jednak w tym, że ww. w trakcie postępowania prowadzonego przeciwko A.S. o sygnaturze II AKa 196/20 był sędzią Sądu Okręgowego w Płocku, zaś w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi orzekał na mocy delegacji Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia [...] 2020 r. wydanej na podstawie art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (k. 2096). Jednocześnie Sąd Najwyższy ustalił z urzędu, że na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Łodzi wymieniony sędzia powołany został dopiero postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2022 r. w wyniku podjętej przez Krajową Radę Sądownictwa uchwały z dnia [...] 2022 r., o nr [...] /2022. Z kolei do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Płocku, X.Y. został powołany postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2007 r., w wyniku uprzednio podjętej uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa. Tym samym w badanej sprawie w ogóle nie zachodzi problematyka spełnienia przez ww. sędziego standardów niezależności i niezawisłości, o której mowa w przywołanym orzecznictwie krajowym i międzynarodowym, skoro urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Łodzi

sędzia X.Y. zaczął sprawować już po wydaniu prawomocnego wyroku w sprawie II AKa 196/20 z dnia 8 października 2020 r., a powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Płocku nastąpiło na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Podnoszone przez skazanego i jego obrońcę okoliczności nie dotyczą także pozostałych członków składów orzekających w sądzie pierwszej i drugiej instancji. Jedynie na marginesie należy zauważyć, że przywołane orzeczenia SN i trybunałów międzynarodowych nie odnosiły się do kwestii udziału w składach orzekających sędziów delegowanych. Skoro zatem w przedmiotowej sprawie nie ujawniły się uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., to konsekwencją musiało być stwierdzenie braku podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy postępowania o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r. sygn. akt II AKa 196/20.

Wyjaśniając powody rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3 niniejszego zarządzenia godzi się zauważyć, że do wznowienia postępowania z urzędu może dojść jedynie wówczas, gdy w ogóle wchodzi w grę wznowienie postępowania, a nie w szerszym zakresie. Jak zatem słusznie zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22 (OSNK 2023, nr 4, poz. 20), skoro w świetle art. 540 § 1 k.p.k. wznowienie dotyczy „*postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem*”, to wszelkie podstawy wznowieniowe, w tym i określone w art. 542 § 3 k.p.k., dotyczyć mogą wyłącznie takiego postępowania. Tymczasem powyższego charakteru nie ma postanowienie o oddaleniu kasacji, w tym także w wypadku uznania jej za oczywiście bezzasadną. Podejmując taką decyzję Sąd Najwyższy orzeka bowiem wyłącznie o niezasadności tego środka zaskarżenia, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Stąd też postępowanie kasacyjne zakończone takim postanowieniem nie podlega wznowieniu. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja wówczas, gdy Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, wydaje orzeczenie następcze rozstrzygając merytorycznie o przedmiocie procesu, a zatem

zgodnie z art. 537 § 2 k.p.k. umarza postępowanie lub uniewinnia oskarżonego z uwagi na oczywistą niesłuszność skazania. Wówczas orzeczenie to jako rozstrzygające prawomocnie w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego może podlegać wznowieniu (zob. zarządzenie SN z dnia 13 marca 2025 r., II KO 180/24 i przywołane tam judykaty). Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie jednak nie zaistniała, gdyż Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt II KK 323/21 oddalił kasację wniesioną na korzyść A.S. jako oczywiście bezzasadną (k. 2176). Wznowienie z urzędu ww. postępowania kasacyjnego było zatem niedopuszczalne.

Mając na względzie powyższe, zarządzono jak na wstępie.

[WB]

[a.ł]